

Arkivsaksnr. 21/15462-1
Saksbehandler Asle Tjeldflåt

Saksgang	Møtedato
Helse- og velferdsutvalget	11.10.2021
Miljø-, klima- og samferdselsutvalget	12.10.2021
Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	13.10.2021
Kultur, idretts- og friluftsutvalget	13.10.2021
Studentutvalget	14.10.2021
Eldrerådet	14.10.2021
Kommune- og byutviklingsutvalget	14.10.2021
Oppvekst- og utdanningsutvalget	15.10.2021
Formannskapet	19.10.2021
Kommunestyret	27.10.2021

Økonomirapport 2-2021

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

1. Økonomirapport 2-2021 med vedlegg tas til orientering.
2. Endringer i driftsbudsjettet vedtas iht. bevilgningsoversikt drift og bevilgning pr. ansvarsramme
3. Endringer i investeringsbudsjettet vedtas iht. bevilgningsoversikt investering og bevilgning pr. investering
4. Til finansiering av nybygg/nyanskaffelser søkes opptatt lån i 2021 på til sammen 969,53 millioner kroner.

Lån fordeler seg slik:

- Lån Vann og avløp 89,75 millioner kroner
- Startlån Husbanken 400,00 millioner kroner
- Lån ordinære investeringer 479,78 millioner kroner

Stig Tore Johnsen
Kommunedirektør

Thomas Johansen
Økonomisjef

Hva saken gjelder

Kommunedirektøren legger frem økonomirapport 2-2021 som viser kommunens økonomiske utvikling i drifts- og investeringsbudsjettet basert på årets åtte første måneder, og hva som er forventet resultat ved årets slutt målt opp mot kommunestyrets budsjettbevilgninger.

Saksutredning

Kommunedirektøren legger frem en årsprognose for Tromsø kommunes drift som viser et positivt netto driftsresultat på 51,9 millioner. Dette er ca. 2 millioner bedre enn prognosen fremlagt i økonomirapport 1. Hovedårsaken til resultatforbedringen er at skatteinntektene ser ut til å bli langt høyere enn budsjettet, samt at rente- og avdragsutgiftene blir lavere enn budsjettet. Det er fortsatt merforbruk i driften som trekker i motsatt retning.

I årsprognosen for netto driftsresultat er det tatt hensyn til at 53,3 millioner av årets driftsutgifter er finansiert av øremerkete tilskudd som kommunen mottok i 2020. På grunn av koronapandemien var det mange oppgaver som ikke ble gjennomført som planlagt i 2020 knyttet til disse øremerkete midlene, og som ble utsatt til 2021. I slike tilfeller er det snakk om en tidsforskyvelse av inntekter og utgifter mellom år, og derfor er det riktig å korrigere netto driftsresultat for dette. Driftsresultatet viser således differansen mellom årets driftsinntekter og årets driftsutgifter (inkl. renter og avdrag).

Kommunedirektøren anbefaler at det positive resultatet avsettes til disposisjonsfond, og vil ikke anbefale noen tiltak som bidrar til å øke kommunens driftskostnader slik situasjonen er nå. Tromsø kommune er fortsatt i en krevende økonomisk situasjon, som krever tøffe prioriteringer. Vi preges fortsatt av en del kortsiktige, kostbare tiltak spesielt innenfor helse og omsorg. Kommunedirektøren mener det generelt er god og effektiv drift av kommunen, og god budsjett disiplin innenfor de fleste rammeområder. Kommunedirektøren mener denne økonomirapporten, og prioriteringene som ligger her, viser et nødvendig kostnadsnivå for å ha en forsvarlig tjenesteproduksjon over tid.

På inntektssiden viser prognosen at skatteinngangen er betydelig høyere enn budsjettet. Vi har en prognose på 104 millioner kroner høyere skatteinntekter sammenlignet med opprinnelig budsjett. Dette tyder på at samfunnet i kommunen fungerer bra med lav arbeidsledighet og høy verdiskaping til tross for at vi har vært gjennom en krevende pandemi.

Det har også vært jobbet svært godt med forvaltning av kommunens lån og likviditet, noe som gir oss både økte inntekter og lavere kostnader. Vi får god drahjelp av det lave rentenivået. Renten forventes å stige i årene som kommer, noe som både vil gi kommunen økte inntekter, men også økte kostnader. I og med at kommunen i liten grad har klart å sette av midler til fond de siste årene, så har vi valgt å binde store deler av kommunens låneportefølje (74 % av lånene er bundet). Dette er gjort for å dempe effekten av renteøkninger som er forventet i årene som kommer. Kommunens eksponering mot raske renteøkninger er begrenset og håndterbar.

Kommunen jobber svært aktivt og målrettet i vårt eierskap i ulike selskaper. Dette arbeidet er både av strategisk karakter, men gir også nå resultater i form av økt utbytte. Utbytte fra kommunes selskaper er økt fra budsjettet 45 MNOK til en prognose på 112,7 MNOK. Dette inkluderer et utbytte fra Troms kraft på 100 MNOK inneværende år, men som er forventet å være noe lavere de kommende årene. Vi forventer at våre eierandeler i andre selskaper vi gi økt utbytte i årene som kommer, Kommunedirektøren vil anbefale i forbindelse med handlingsprogrammet at inntekter fra utbytte som hovedregel avsettes til fond, og ikke brukes til å øke kommunens driftsnivå.

På kostnadssiden er det særlig to avdelinger som har kostnadsøkninger, som vil være av varig karakter. Innenfor avdeling for oppvekst, utdanning og kultur ligger det an til et merforbruk

utover budsjett knyttet til oppfyllelse av nasjonal lærernorm. Vi ser vi nå en sterk økning i etterspørselen etter helsetjenester og tilrettelagt undervisning innenfor sektoren. Om dette henger sammen med virkninger av pandemien eller andre årsaker vet vi ikke, men det er en bekymringsverdig utvikling som er krevende for kommunens drift.

Avdeling for helse og omsorg har et merforbruk på cirka 98 MNOK utover det som ble tilført sektoren i økonomirapport 1. I dette tallet ligger det en økning på 31,8 MNOK knyttet til covid-19, som gjelder koronautgifter for andre halvår. Grunnen til at kostnadene i sektoren fortsetter å øke er sammensatt, og rapporten utdyper dette. Hovedfaktorer som påvirker driften er:

- Foreslåtte tiltak som ikke har gitt nødvendig effekt, eller effekten er skjøvet på i tid
- Økt etterspørsel etter alle typer helsetjenester fra innbyggerne
- Vedtatte kapasitets- og kvalitetshevinger. Gjelder blant annet kapasitetsheving i heldøgns omsorg og styrking av fastlegeordningen
- Vi drifter kostbart og med til dels kortsiktige løsninger på en del områder. Det å få løst slike kortsiktige, kostbare løsninger er av høy prioritet, vil gi rask besparelse og høy effekt.
- Rekrutterings- og bemanningsproblemer

På avdeling for bymiljø rapporteres det om et større avvik som skyldes en erstatningsutbetaling etter byggingen av Brensholmen skole. Saken ble politisk behandlet tidligere i år, og skyldes en sannsynlig feil i forbindelse med inngåelse av kontrakt for oppdraget. Det blir viktig at vi for fremtiden unngår slike saker som dette, og kommunedirektøren jobber aktivt for at vi skal ta nødvendig lærdom av dette slik at dette ikke skjer igjen. Kommunedirektøren anser situasjonen på flere områder innenfor denne avdelingen som kritisk. Det gjelder spesielt vedlikehold av både veg, uterom og bygninger.

Kommunen har over tid slitt både med kapasitet og gjennomføringsevne på kommunale investeringsprosjekter. Vi vil også i år ha problemer med å gjennomføre vedtatte prosjekter, slik at vi forventer at det vil bli betydelig med ubrukte investeringsmidler også i 2021. Vi legger ikke nye forslag til prioriteringer i denne rapporten, men vil komme tilbake til nye, langsiktige prioriteringer i HAP som fremlegges i oktober. Det vil fra kommunedirektørens side bli tatt aktive grep for å bedre vår gjennomføringskraft på dette området, blant annet pågår det en omorganisering av både boligarbeidet og innenfor avdeling for Bymiljø.

Arbeidet med handlingsprogram for 2022-2025 har pågått siden i vår. Kommunedirektøren har noen klare, langsiktige prioriteringer som vil prege dette handlingsprogrammet. Det er viktig at kommunen planlegger sin virksomhet i et lengre tidsperspektiv. Nødvendige investeringer som gir både kapasitets- og kvalitetsforbedringer, men også driftsøkonomiske besparelser over tid vil bli prioritert for å sikre stabil og forutsigbar drift.

Vi jobber også nå aktivt med å ta ned kommunens portefølje av innleide bygg til kommunal virksomhet. Vi bruker svært mye ressurser på innleie av bygg, som vi nå insourcer i kommunale bygg. Kommunedirektøren gjør nå aktive grep for å utnytte kommunal bygningsmasse bedre, og spare leieutgifter. Dette vil gi gode besparelseeffekter i årene som kommer.

Oppsummert så er det kommunedirektørens oppfatning at vi har god kontroll på egen drift, men vi preges av kortsiktige løsninger grunnet manglende infrastruktur og eget personell, som er svært kostbare. Det blir svært viktig nå fremover å fokusere på langsiktige tiltak innenfor rekruttering, investeringer og satsning på våre ansatte. Dette er virkemidler som vi vet kommer til å gi positive effekter over tid.

Konklusjon

Økonomirapport 2-2021 vedtas iht. kommunedirektørens innstilling.

Vedtakskompetanse

Kommunestyret

Vedlegg

Økonomirapport 2-2021